

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Северная Осетия-Алания

Управление образования АМС г. Владикавказа

МБОУ СОШ №41

РАССМОТРЕНО

МО учителей родного

(осетинского) языка и литературы

 Ваниева А.Д.

«28» 08 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Зам. директора по УВР

 Гаглошвили Э.Г.

«28» 08 2023 г.

от «30» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной (осетинский) язык»

(за 4 класс в русскоязычной группе)

**Составитель: учитель родного (осетинского)
языка и литературы**

Гагиева М.И.

Владикавказ, 2023г.

Урочы номыр. Ныхасы темæ	Урочы темæ	Фæлхатгæнинаг æрмæг	Скъоладзауты архайды хуызтæ
1-аг. Ралæууыд ног ахуыры аз	Мыртæ æмæ дамгъатæ (1сах.)	Хъæлæсон мыртæ, дамгъатæ. Æмхъæлæсон мыртæ, дамгъатæ. Синонимтæ, антонимтæ. Дзырд, хъуыдыйад. Дыууæ нысанæй конд дамгъатæ. Дзырдты нысаниуæг.	Мыртæ раст дзурын, сæ дамгъатæ сын раст бæрæг кæнын. Лæвæрд дзырдтæй хъуыдыйæдтæ, уыдонæй текст аразын. Цыбыр текст аразын. Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Текстæн йæ хъуыды рахицæн кæнын.
2-аг. Сæрды улафæн бонтæ	Алфавит (1сах.)	Дзырды мырон-дамгъон æвзæрст. Зылангон æмæ æзылангон æмхъæлæсонтæ. Дамгъаты растфыссынад.	Графикон æгъдауæй орфограмматæ нысан кæнын. Дамгъуат зæрдыл æрлæууын кæнын. Дамгъаты рæнхъæвæрд бæрæг фæткыл дзурын. Фæрстытæм гæсгæ ныхасы хæйттæ бæрæг кæнын. Къæйттæй кусгæйæ кæрæдзимæ хъусын.
3-аг. Æрдз хъахъхъæнын – алкæй хæс дæр!	Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ (1сах.)	Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ, сæ растфыссынад. Ныхасы хæйттæ. Антонимтæ. Синонимтæ.	Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ раст дзурын æмæ фыссын. Дзырдты уæгъд бынæттæ хъæугæ дывæргонд æмхъæлæсонтæй æххæст кæнын (<i>къæйттæй кусгæйæ</i>). Нывмæ гæсгæ текст аразын.
4-æм. Адæймаг æгъдауæй фидауы	Цавд (1сах.)	Уæнг. Дзырд уæнгтыл дих кæнын. Цавдон уæнг. Æнæцавдон уæнг. Иумæйаг цавд. Дывæргонд æмхъæлæсонты растфыссынад. Дзырдты мырон-дамгъон æвзæрст. Хъуыдыйады сайраг æмæ фæрссаг уæнгтæ.	Дзырдтæ уæнгтыл дих кæнын, цавды нысан æвæрын. Иумæйаг цавд хицæн кæнын. Текст цавды æгъдауттæм гæсгæ раст хъæлæсы уагæй кæсын æмæ йын анализ кæнын. Æмбисæндтæ ныхасы темæимæ бæттын.
5-æм. Æгъдау хъæдбыны дæр хъæуы	Вазыгджын дзырдтæ (1сах.)	Дзырдты мырон-дамгъон æвзæрст. Хъуыдыйад. Мивдисджыты нысаниуджытæ.	Хуымæтæг дзырдтæй вазыгджын дзырдтæ аразын. Тексты вазыгджын дзырдтæ бæрæг кæнын. Тексты мидис фæрстытæм гæсгæ æвзарын. <i>Къæйттæй кусгæйæ</i> кæрæдзийы хъуыдымæ хъусын, хатдзæгтæ кæнын.
6-æм. Æгъдау хъæдбыны дæр хъæуы	Вазыгджын дзырдтæ (1сах.)	Вазыгджын дзырдты арæзт. Дзырдтæ хæйттæм гæсгæ æвзарын.	Вазыгджын дзырдты арæзт æмæ сæ растфыссынад æмбарын. Вазыгджын дзырдтæ

		Антонимтæ.	дзырды хæйттæм гæсгæ æвзарын. Хатдзæгтæ кæнын зонын.
7-æм. Æгъдау хъæдбыны дæр хъæуы	Вазыгджын дзырдтæ (1сах.)	Дæргъвæтин æмхъæлæсонтæ. Вазыгджын дзырдты мидæг æзылангон æмхъæлæсонтæ зылангонтæй ивыны æгъдæуттæ.	Тексты хъæугæ дзырдтæ хицæн кæнын, анализ сын кæнын урочы темæмæ гæсгæ. <i>Къæйттæй кусгæйæ</i> кæрæдзийы хъуыдытæм хъусын, иумæйаг хатдзæгтæ кæнын.
8-æм Æрцыд та нæм бæркаджын фæззæг	Номдар. Номдарты ивынад хауæнтæм гæсгæ «Номон хауæн (<i>Чи? Цы?</i>) (1сах.)	Ныхасы хæйттæ. Номдар. Миногон. Мивдисæг. Номдары морфологион æууæлтæ.	Номдартæ сæ морфологион æууæлтæм гæсгæ æвзарын. Фæрстытæ чи? æмæ цы? цавæр номдартæм дæттæм, уый бæрæг кæнын. Дзуæппытæ дæнцæгтæй фидар кæнын. Зонгæ кæнын хауæнимæ куыд номдары грамматикон категори. Иумæйаг куыстыты кæрæдзийы хъуыдытæм хъусын, æмæ иу хатдзæгмæ цæуын.
9-æм. Æрдзы хъæздыгдинаедтæ хъахъхъæнын хъæуы	Гуырынон хауæн» (<i>Кæй? Цæй? Кæм? Цæм?</i>) (1сах.)	Дзырды хæйттæ. Бындур æмæ кæрон. Ныхасы хæйттæ. Номдарты морфологион æвзæрст.	Фæрстытæм гæсгæ хицæн кæнын дзырдты къордтæ. Таблицаæмæ гæсгæ номдарты хауæнтæ бæрæг кæнын. Сæ грамматикон æууæлтæм гæсгæ тексты дзырдтæ агурын. Кæрæдзиуыл барын номдартæ номон æмæ гуырынон хауæнты, хатдзæгтæ кæнын. Бакусын гуырынон хауæны номдарты растфыссынадыл.
10-æм. Æрдзы хъæздыгдинаедтæ хъахъхъæнын - нæ хæс	Дæттынон хауæн (<i>Кæмæн? Цæмæн?</i>) Арæзтон хауæн (<i>Кæмæ? Цæмæ? Кæдæм? Кæдмæ?</i>) (1сах.)	Дзырды хæйттæ. Номон хауæны номдартæ. Гуырынон хауæны номдартæ, сæ растфыссынад. Дзырдты мырон-дамгъон æвзæрст. Хъуыдыйад	Кæрæттæм гæсгæ номдарты хауæнтæ бæрæг кæнын, сæ растфыссынады æгъдæутты тыххæй хатдзæгтæ кæнын. Хи архæйдтытæ раиртæсты æмбарынадимæ барын. Текстæн сæргонд æмæ кæрон хъуыды кæнын. <i>Къæйттæй æмæ къордты</i> кусгæйæ, кæрæдзимæ хъусын, анализ кæнын.
11-æм. Æрдзы хъæздыгдинаедтæ – адæмы хæзна	Иртæстон хауæн» (<i>Кæмæй? Цæмæй? Кæдæй?</i>) «Æддагбынатон хауæн	Сæрмагонд номдартæ. Синонимтæ. Антонимтæ. Дзырды хæйттæ, бындур, кæрон.	Хъус дарын номдарты кæрæтты ивддинаедтæм. Кæрæттæм гæсгæ иртасын иртæстон æмæ арæзтон хауæнтæ. Сæрмагонд нæмттæ хъæугæ хауæнты æвæрын. Бæлвырд хатдзæгмæ æрцæуын.

	(<i>Кауыл? Цауыл?</i>) (1сах.)		Хъуыдыйæдты агурын номдартæ иртæстон æмæ æддагбынатон хауæнты формæйы. <i>Къордты кусгæйæ</i> кæрæдзийы хъуыдытæм хъусын, аргъ сын кæнын.
12-æм. Царды уаг. Нæ алфамбылай æрдз	Цæдисон хауæн» (<i>Кæимæ? Цæимæ?</i>) Хуызæнон хауæн (<i>Кæйау? Цæйау?</i> <i>Куыд?</i>) (1сах.)	Синонимтæ. Дзырды хæйттæ. Хауæнтæ, сæ кæрæттæ растфыссынад.	Бæрæггонд дзырдтæ хъуыдыйады мидæг цы дзырдтимæ баст сты, уыдон агурын. Æмбарын кæнын хауæнты кæрæттæ растфыссынад. Хъуыдыйæдты агурын номдартæ цæдисон æмæ хуызæнон хауæнты формæйы. Таблицæйы хуызы хъусынгæнинаг æмбарын, æххæст кæнын. <i>Къордты кусгæйæ</i> кæрæдзийы хъуыдытæм хъусын æмæ иумæ хатдзæгтæ кæнын..
13-æм. Сыгъзарин фæззæг – æрдзы фидауц	Номдарты тасындзæг бирæон нымæцы (1сах.)	Ныхасы хæйттæ. Бирæон нымæцы номдартæ. Хауæнтæ, сæ кæрæттæ растфыссынад. Синонимтæ. Антонимтæ.	Хæслæвæрдмæ гæсгæ тексты хъæугæ дзырдтæ нысан кæнын. Лæвæрд таблицæты æххуысæй бирæон нымæцы номдартæ тексты агурын, æмæ сын анализ кæнын. Бæлвырд хæслæвæрдтæ æххæст кæнын, кæрæдзийы хъуыдытæн аргъ кæнгæйæ (<i>къордты, кæнæ къæйттæй</i>). Текстæн, йæ мидисмæ гæсгæ, сæргонд дæттын.
14-æм. Æрдзы хъæздыгдзинæдтæ – адæмы хæзна	Номдарты бирæон нымæцы арæзты хицæндзинæдтæ (1сах.)	Дзырды хæйттæ. Кæрон, фæсæфтуан. Ныхасы хæйттæ. Хъуыдыйæдтæ сæ загъды нысанмæ гæсгæ.	Иуон нымæцы номдартæй бирæон нымæц аразгæйæ, фиппаинагтæ дзурын. Иртасын номдарты бирæон нымæцы хицæндзинæдтæ. <i>Къæйттæй кусгæйæ</i> кæрæдзийы дзуæппытæм хъусын, раст хатдзæгтæ кæнын. Текстæн йæ мидис фæрстытæм гæсгæ дзурын.
15-æм. Æрдзы хъæздыгдзинæдтæ – адæмы хæзна	Номдарты растфыссынад (1сах.)	Хауæнтæ, сæ фæрстытæ, сæ кæрæттæ. Номдарты нымæц. Вазыгджын дзырдтæ. Дзырды хæйттæ.	Зонын номдарты хауæнты кæрæттæ растфыссынад, æндæр дзырдтимæ бæтгæйæ. Вазыгджын номдарты растфыссынады хицæндзинæдтæ зонын æмæ сæ раст пайда кæнын.

16 –æм.	Контролон куыст (1сах.)		
17-æм. Æрдзы ивддзинаедтæ	Миногон. Сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд дзырдтæ (1сах.)	Ныхасы хæйттæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Номдарты хауæнтæ. Антонимтæ. Хъуыдыйæдтæ сæ загъды нысанмæ гæсгæ. Дзырды хæйттæ.	Миногонты растфыссынад зæрдыл дарын. Тексты агурын сæ хъуыдымæ гæсгæ хæстæг æмæ ныхмæвæрд миногонтæ. Тексты мидис дзурын. Уыци-уыцитæ къордтæй æвзарын. Кæрæдзи хъуыдытæм хъусын, аргъ сын кæнын. Иумæйаг хатдзæгтæ кæнын бæлвырд хæслæвæрдтæ сæххæст кæныны фæстæ.
18-æм. Ралæууыд зымæг	Миногонты тасындзæг (1сах.)	Номдарты иуон æмæ бираон нымæцы тасындзæг. Иумæйаг цавд. Антонимтæ. Дзырдбаст.	Миногонты тасындзæджы хицæндзинаедтæ хибарæй æмæ номдартимæ бастæй. Таблицаёйы æххуысæй номдартæ æмæ миногонты тасындзæг кæрæдзиуыл барын. Дзырд куыд нихасы хай æвзарын, йе ’ууæлтæ йын бæрæг кæнын. Кæрæдзийæн æххуыс кæнгæйæ, раст дзуаппмæ æрцауын (<i>къæйттæй куыст</i>)..
19-æм. Æрдз – не сфæлдисæг, зæхх – нæ дарæг	Номивæг. Цæсгомон номивджытæ (1сах.)	Дзырдбаст. Иуон æмæ бираон нымæцы тасындзæг.	Номивæджы æмбарынад, йæ хицæндзинаедтæ. Номивджытæ зæрдыл бадарын. Текст æвзарын, йæ сæйраг хъуыды йын бæрæг кæнын. Æмбисæндты хъуыдыйыл æрдзурын. Таблицаёйы хуызы хъусынгæнинаг (информаци) æмбарын æмæ йæ æххæст кæнын. Уыци-уыцитæ, æмбисæндтæ æвзарын (<i>къордты куыст</i>).
20-æм. Цæрæгойты миниуджытæ	Цæсгомон номивджыты тасындзæг (1сах.)	Цæсгомон номивджытыæ. Хауæнтæ. Номдарты тасындзæг. Хъуыдыйад. Хуымæтæг цыбыр æмæ хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ.	Бахъуыды кæнын цæсгомон номивджыты цыбыр формæтæ. Цæсгомон номивджытæй раст пайда кæнын. Цæсгомон номивджыты æххæст хуызы тасындзæг бамбарын. Таблицаёйы æххуысæй фæлтæрæнтæ æххæст кæнын. Фæрстытæн æххæст æмæ мидисджын дзуæппытæ дæтгæйæ, хатдзæгтæ кæнын.
21-æм. Дæ сæрмаæ алы куыст дæр хæсс	Цæсгомон номивджытæ фæлхат	Номдар. Йæ грамматикон æууæлтæ. Миноны грамматикон	Иртасын æххæст хуызы номивджытæ æмæ сæ цыбыр формæтæ. Бахъуыды кæнын номивджыты

	кæнын (1сах.)	æууæлтæ. Вазыгджын дзырдтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ.	растфыссынад. <i>Къордты куыст</i> – текстæн сæргонд дæттын, æмæ йæ аргументтæй фидар кæнын, кæрæдзийы хъуыдытæм хъусын æмæ сын аргъ кæнын. Текст æмбаргæ каст кæнын. Æвзаджы æрмагмæ цæст дарын, хатдзæгтæ кæнын.
22-æм. Зымæгон æрдз	Мивдисæг. Мивдисæджы афонтæ (1сах.)	Предметты архайд æвдисæг дзырдтæ. Синонимтæ. Дзырды хæйттæ.	Архайд цы рæстæг цæуы, цыдис кæнæ цæудзæнис, уый бæрæг кæнын зонын. Текстæй фæрстытæм гæсгæ хъаугæ дзырдтæ хицæн кæнын. Хæслæвардмæ гæсгæ мивдисджытæн бæрæг кæнын сæ фæрстытæ, сæ афоны формæ. Текстимæ кусын. Тексты мидисыл æнцой кæнгæйæ, фæрстытæн дзуапп дæттын æмæ хатдзæгтæ кæнын. Нывмæ гæсгæ цыбыр радзырд аразын.
23-æм. Ног аз ног хæрзтæ æрхаста	Мивдисджыты ивынад нымæцтæм гæсгæ (1сах.)	Мивдисæг. Мивдисæджы афонтæ. Номдарты ивынад нымæцтæм гæсгæ. Вазыгджын дзырдтæ, сæ растфыссынад. Дзырды хæйттæ.	Урочы темæ æргом кæнын, проблемон фæрстытæн дзуапп дæтгæйæ. Зонын предметты нымæц барын сæ архайдæвдисæг дзырдты нымæцимæ. Агурын дзырдтæ сæ грамматикон æууæлтæм гæсгæ текст. Ныхасы хæйттæ сæ грамматикон æууæлтæм гæсгæ кæрæдзиуыл барын.
24-æм.	Контролон куыст (1сах.)		
25-æм. Зымæгон æрдз	Мивдисджыты ивынад цæсгæмттæм гæсгæ(1сах.)	Иуон æмæ бирæон нымæцы мивдисджытæ. Синонимтæ. Диалог. Хъуыдыйад. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Уæнг. Номивджытæ.	Бæрæг кæнын мивдисджыты нымæц, цы предметты нымæц æвдисынц, уымæ гæсгæ. Ныхасы хæйттæ се ’ууæлтæм гæсгæ иртасын. Хатдзæгтæ бæлвырд дæнцæгтæй фидар кæнын. Фæлтæрæнты хæслæвардтæм гæсгæ дзырдтæ къордтыл дих кæнын. <i>Къæйттæй куысты</i> кæрæдзийы хъуыдытæм хъусын, анализ кæнын, хатдзæгтæ кæнын.

26-27-æм. Æрдз æмæ цæрæгойтæ	Цæсгомон мивдисджыты ивынад нырыккон афоны (2сах.)	Цæсгомон номивджытæ. Мивдисæг, йæ афонтæ. Дзырды хæйттæ. Хауæнтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Цавдон уæнг. Номдар, йæ нымæц, йæ хауæнтæ. Миногон.	Проблемон фæрстытæн дзуапп дæттын, фидар сæ кæнын дæнцæгтæй. Фæлтæрæны фæрстытæм гæсгæ фиппайнагтæ дзурын, ног темæимæ сæ бæттын. Хъуыды фидар кæнын дæнцæгтæй, аргументтæй. Текстæй номивджытæ хицæн кæнын, сæ афоны формæ сын бæрæг кæнын. Текстимæ кусын. Текстæн йæ мидисмæ гæсгæ сæргонд дæттын. Фиппайнагтæ, хи хъуыдытæ дзурын. <i>Къæйттæй кусгæйæ</i> кæрæдзийы хъуыдытæм хъусын æмæ хатдзæгтæ кæнын
28-29 -æм. Æрдзы ивддзинæдтæ	Цæсгомон мивдисджыты ивынад ивгъуыд афоны (2сах.)	Мивдисæджы афонтæ. Уæнг. Цавдон уæнг. Антонимтæ. Номдар. Номдарты нымæц. Дзырды хæйттæ.	Тексты проблемон фæрстытæн дзуапп дæттын. Хъæугæ мивдисджытæ агурын, хатдзæгтæм æрцауын. Таблицаемæ гæсгæ хæслæвæрдтæ æххæст кæнын. Мивдисæг афонтæм гæсгæ куыд ивы, уымæ хъус дарын. Кæрæдзийы зонындзинæдтæн аргъ кæнын, æххуыс кæнын (<i>къæйттæй кусгæйæ</i>). Таблицаейæ пайда кæнын. Æмбисæндты хъуыды бæлвырд кæнын.
30-31-æм. Зымæг æмæ цæрæгойтæ	Цæсгомон мивдисджытæы ивынад суинаг афоны (2сах.)	Мивдисджыты афонтæ. Синонимтæ. Антонимтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Ныхасы хæйттæ.. Номдарты тасындзæг. Вазыгджын дзырдтæ.	Бæлвырд хæслæвæрдтæ æххæстгæнгæйæ, урочы темæ бæрæг кæнын. Бæлвырд афоны æмæ цæсгомы мивдисджытæ текстæй хицæн кæнын зонын. Таблицаейы æххуысæй лæвæрд хæслæвæрдтæ æххæст кæнын. Тексты мидис æвзарын. Кæрæдзийы дзуæппытæн аргъ кæнын куы хъæуа, уæд æххуыс кæнын. Хатдзæгтæ кæнын (<i>къæйттæй æмæ къордты куысты</i>)..
32-æм. Æрдз æмæ цæрæгойтæ	Мивдисджыты растфыссынад (1сах.)	Мивдисæг, йæ иумайаг нысаниуæг, йæ фæрстытæ. Мивдисджыты ивынад	Мивдисджыты нымæц, цæсгом æмæ афон кæрæттæм гæсгæ irtасын, æмбарын сын сæ растфыссынад.

		нымæцтæм, афонтæм гæсгæ. Синонимтæ.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын, йæ мидис ын хиныхæстæй дзурын. Дзырдтæн æмæ дзырdbæстытæн синонимтæ агурын.
33-æм. Æрцыд ныллæууыд уалдзæг	Фæрсдзырды æмбарынад (1сах.)	Мивдисæг. Йæ иумæйаг æмбарынад, йæ фæрстытæ. Номдары тасындзæг. Хуымæтæг цыбыр хъуыдыйад.	Дзырдтæм фæрстытæ дæтгæйæ урочы темæ бæлвырд кæнын.. Хæслæвæрдмæ гæсгæ хъæугæ дзырдтæ хицæн кæнын. Лæвæрд дзырдтимæ хъуыдыйæдтæ аразын. Фæрсдзырдтæ цавæр ныхасы хаймæ баст сты æмæ цы нысан кæнынц, уый бæлвырд кæнын. Текст хæйттыл дих кæнын
34-æм. Æрцыд ныллæууыд уалдзæг	Фæрсдзырд, йæ фæрстытæ (1сах.)	Дзырды хæйттæ. Мивдисджыты цæсгомон кæрæтты растфыссынад. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ бæрæг кæнын. Вазыгджын дзырдты арæзт, сæ растфыссынад. Фæрсдзырдтæ – антонимтæ. Хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрссаг уæнгтæ.	Фæрсдзырдтæм мивдисæгæй фæрстытæ дæтгæйæ, зонын архайд, кæм, кæд æмæ куыд цæуы, уый. Таблицæйæн йæ арæзт æмбарын. Фæрстытæ: кæм? кæд? куыд? кæдæм? кæцæй?-æн цы фæрсдзырдтæ дзуапп дæттынц, уыдон хицæн къордтæ кæнын. Фæрсдзырдтæй æмæ мивдисджытæй дзырdbæстытæ аразын.
35-æм. Æрдзы ивддзинадтæ	Фæрсдзырдты растфыссынад (1сах.)		Тексты вазыгджын фæрсдзырдтæ агурын, сæ растфыссынад сын æмбарын кæнын. Хатдзæгтæ кæнгæйæ, урочы темæ бæрæг кæнын. Таблицæйы æххуысæй фæрсдзырдты растфыссынад зæрдыл бадарын. Фæрсдзырдты растфыссынады æгъдæуттæ бæлвырд кæнын. Таблицæйы лæвæрд фæрсдзырдтæм фæрстытæ дæттын. Текстæн фæрстытæм гæсгæ йæ мидис дзурын. Текстæй фыссын фæрсдзырдтæ, цы ныхасы хæйттимæ баст сты, уыдонимæ.
36-æм. Уалдзæг. Æрдз райхъал	Хъуыдыйад (1сах.)	Номдар. Миногон. Мивдисæг. Фæрсдзырд. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Дзырдты бастдзинад хъуыдыйады мидæг. Номдарты тасындзæг. Æрхæцæн нысæнттæ	Текст хъуыдыйæдтыл дих кæнын, æрхæцæн нысæнттæ æвæрын. Хъуыдыйæдтæ раст хъæлæсы уагæй кæсын. Нывмæ гæсгæ, лæвæрд дзырдтæ æмæ дзырdbæстыты æххуысæй чысыл радзырд аразын. Хъуыдыйады мидæг дзырдты бастдзинад æмбарын

		хъуыдыйады кæрон.	кæнын. Дзырдтæй хъуыдыйæдтæ аразын. <i>Къæйттæй кусгæйæ</i> хъус дарын кæрæдзийы цæстæнгасмæ, хатдзæгтæ кæнын.
37-38-æм. Алцы зонын дæр хорз у	Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ (2сах.)	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Синонимтæ. Номдарты ивынад хауæнтæм гæсгæ.	Хъуыдыйады мидæг æмхуызон уæнгтæ цы дзырдтимæ баст сты æмæ цавæр фæрстытæ домынц, уый раиртасын. Цы бафиппайдтой, уый фæдыл хатдзæгтæ кæнын.. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ сæ æмбарынгæнæг дзырдтимæ фæлтæраенты агурын, æрхæцæн нысæнтты раст æвæрынадыл кусын. Хъус æрдарын бæттæгтæм. Тексты мидис фæрстытæм гæсгæ æвзарын. Текстæн кæрон хъуыды кæнын. Ныхас кæнын æрдзы хъæздыгдзинад æмæ пайдайыл.
39-42-æм. Уалдзыгон æрдз	Вазыгджын хъуыдыйад (4сах.)	Хуымæтæг цыбыр æмæ хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады сæйраг æмæ фæрссаг уæнгтæ. Фæрсдзырд, йæ фæрстытæ.	Вазыгджын хъуыдыйæдтæ хуымæтæг хъуыдыйæдтыл дих кæнын. Вазыгджын хъуыдыйад аразæг хуымæтæг хъуыдыйæдты æхсæн æрхæцæн нысæнттæ æвæрын (бæттæгтимæ бастæй æмæ æнæ бæттæгтæй). Таблицаейы æххуысæй хуымæтæг хъуыдыйæдтæй вазыгджын хъуыдыйæдтæ аразын, æрхæцæн нысæнттæ æвæрын. Æмбисæндты хъуыды æмбарын кæнын.
43-æм	Контролон куыст (1сах.)		
44-45-æм. Зивæджы мад магуыр у	Сидæн (2сах.)	Номдар. Сæрмагонд номдартæ. Дзырды мырон-дамгъон æвзæрст. Хуымæтæг хъуыдыйад	Бахъуыды кæнын сидæны æмбарынад. Сидæн цы дзырдтæй конд вæййы, уый фæбæрæг кæнын. Дзуæппытæ дæнцæгтæй фидар кæнын. Сидæн, хъуыдыйады мидæг цы ран лæууа, уымæ гæсгæ æрхæцæн нысæнттæ раст æвæрын. Хъуыдыйæдты æмæ тексты сидæнтæ агурын. Хибарæй хъуыды кæнын хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ, алы бынæтты куыд лæууа, афтæмæй.
46-47-æм. Зивæггæнаг	Комкоммæ ныхас (2	Ныхасы хæйттæ. Номдар,	Фæлтæраены хæслæвæрд æххæст кæнгæйæ

æмæ хиппæлой ма у	сах.)	мивдисæг. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Сидæн, йæ расфыссынад. Дзырды хæйттæ.	базонын, искæй ныхас æнæ ивдæй æвдыст кæм цæуы, уый. Урочы темæ бамбарын. Хъуыдыйады мидæг комкоммæ ныхас æмæ авторы ныхæстæ хицæн кæнын. Комкоммæ ныхас хъуыдыйады кæм æвæрд уа, уымæ гæсгæ æрхæцæн нысæнттæ раст æвæрын. Лæвæрд схемæтæм гæсгæ авторы ныхæстæ æмæ комкоммæ ныхас раст æрхæцæн нысæнттæй хицæн кæнын. Æмбисæндты хъуыды æмбарын кæнын. <i>Къордты куыст</i> – текстæн сæргонд дæттын.
48-æм. Æнæ кусгæйæ цард нæй	Рацыд æрмæг фæлхатт кæнын. Ныхасы хæйттæ. (1сах.)	Ныхасы хæйттæ. Номдар, йæ хауæнтæ, нымæц. Фæрсдзырд. Миногон, йæ растфыссынад.	Дзырдтæм фæрстытæ раст дæттын. Цавæр ныхасы хæйттæ сты, уый бæрæг кæнын. Дзырдтæн синонимтæ агурын. Цæсгомон номивджыты цыбыр æмæ æххæст хуызтæ бæрæг кæнын. Мивдисджытæ ивын афонтæм æмæ нымæцтæм гæсгæ. Æмбисæндты мидис бæрæг кæнын, фæрсдзырдтæ дзы агурын. Хайыгтæ мивдисджытимæ куыд фыссын хъæуы, уый бæрæг кæнын. Тексты мидис фæрстытæм гæсгæ дзурын.
49 –æм. Æнæ кусгæйæ цард нæй	Рацыд æрмæг фæлхат кæнын. Хъуыдыйад. Вазыгджын хъуыдыйад (1сах.)	Хъуыдыйады æмбарынад, йæ арæзт. Хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдтæ.	Хуымæтæг хъуыдыйæдты арæзт æмбарын. Æмбарын вазыгджын хъуыдыйæдты арæзт. Иртасын хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйæдты æмхуызон уæнгтæ иртасын, æрхæцæн нысæнттæ сæ раст æвæрын.
50-æм. Æнæ кусгæйæ цард нæй	Рацыд æрмæг фæлхат кæнын. Сидæн. Комкоммæ ныхас.	Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ. Хъуыдыйæдтæ комкоммæ ныхасимæ	Зонын иртасын хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ æмæ комкоммæ ныхасимæ. Фæлтæрæны хицæн кæнын хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдтæ. Æмбарын кæнын æрхæцæн нысæнтты æвæрынад.
51-æм.	Контролон куыст (1сах.)		